

tillagt stiftelsen og dens bestyrelse, er derfor kun midler til at fremme sådanne almene interesser.

Omend ingen enkelt af de ovennævnte omstændigheder ville være tilstrækkelig til i sig selv med sikkerhed at bringe Den arnagnæanske Stiftelses rettigheder uden for den kreds af rettigheder, der dækkes af grundlovens § 73, er den samlede virkning af disse omstændigheder, at stiftelsens rettigheder afviger så betydeligt fra de typiske ejendoms- og formuerettigheder, som grundloven tilsigter at beskytte mod statsmagtens overgreb, at der kan være begrundet tvivl med hensyn til deres karakterisering som ejendomsrettigheder i grundlovens forstand.

III.

Hvad særligt angår det andet af de under I nævnte to spørgsmål, nemlig hvorvidt de i lovforslaget omhandlede dispositioner er af en sådan karakter, at de må betragtes som en afståelse i grundlovens forstand, må det først og fremmest tages i betragtning, hvad det foreliggende forslag går ud på.

Den deling af stiftelsen, der bestemmes i lovforslagets § 1, er efter sin umiddelbare karakter en disposition vedrørende forvaltningen af de til legatet henlagte værdier. Der kan ikke være tvivl om, at lovgivningsmagten uden at dekretere en „afståelse“ kan foretage vidtgående ændringer i fundatsens regler om forvaltningsmåden. Således ville en lov utvivlsomt kunne ophæve fundatsens bestemmelse om, at håndskrifterne skal opbevares i Københavns universitets bibliotek, og kommissionens sammensætning ville kunne ændres f. eks. således, at den fik islandsk flertal. En „afståelse“ ville der i så fald næppe være tale om, uanset at den praktiske virkning af ændringerne kunne forudses at blive en overflytning af håndskrifterne til Island.

Hvad særligt angår den nu foreslåede deling, kan man på den anden side ikke se bort fra, at et sådant indgreb i den bestående forvaltningsordning under andre omstændigheder end de her foreliggende kunne

anses for en tilsløret tvangsmæssig afståelse og som sådan måtte omfattes af grundlovens § 73. De særlige omstændigheder i det foreliggende tilfælde peger imidlertid i retning af, at indgrebet her ikke med sikkerhed kan anses for en sådan tilsløret tvangsmæssig afståelse. Af væsentlig betydning i denne henseende er det, at lovforslaget forudsætter, og at traktatudkastet tilsigter at forpligte Islands regering til, at de til den islandske afdeling henlagte skrifter forvares og forvaltes i overensstemmelse med reglerne i fundatsen for Arne Magnussens legat. Bestyrelsen for den islandske stiftelse vil således være bundet af fundatsen — med undtagelse af forskrifterne om opbevaringsstedet — i samme omfang som bestyrelsen for den hidtil udelte stiftelse, og delingen kan derfor hverken i henseende til sin umiddelbare karakter eller sine praktiske konsekvenser siges med sikkerhed at gå videre end sådanne ændringer i forvaltningsmåden, der utvivlsomt falder uden for begrebet tvangsmæssig afståelse i grundlovens forstand.

IV.

En samlet vurdering af den foreslåede disposition vedrørende håndskrifterne — under hensyn til såvel indholdet af stiftelsens bestående rettigheder som indgrebets karakter — må derfor føre til at besvare det stillede spørgsmål derhen, at man ikke med sikkerhed kan anse den foreslåede disposition som tvangsmæssig afståelse af ejendom.

V.

Hvad foran er sagt om forslaget, for så vidt angår håndskrifterne, må også i det væsentlige gælde delingen af den til Den arnagnæanske Stiftelse henlagte legatkapital, omend den økonomiske værdi, der repræsenteres af denne kapital, og bestyrelsens ret til at råde over dens afkast i overensstemmelse med fundatsen muligvis vil gøre det noget mere nærliggende at betragte stiftelsens ret til kapitalen som en af grundloven beskyttet ejendomsret.